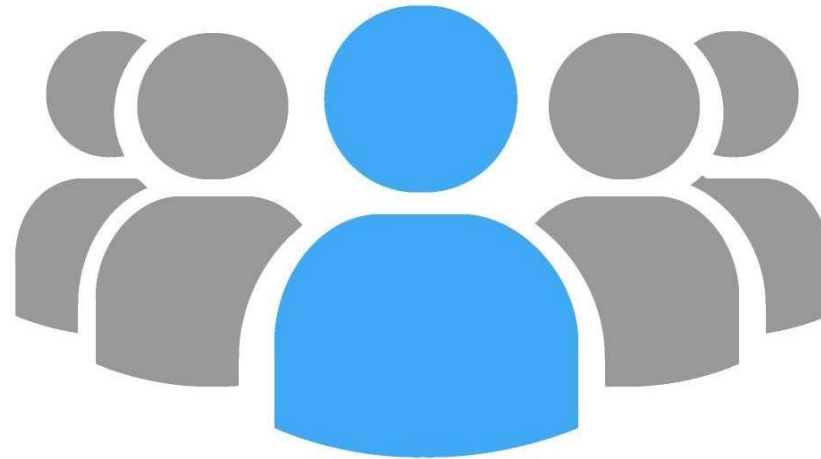

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

**НА ОБЩИНА СТРАЖИЦА В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА
РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ /2021-2025/**

2021 г.

Приет с Решение на Общински съвет № 472 от 31.03.2022г.

*План за действие на Община Стражица в изпълнение на Областната стратегия за
равенство, приобщаване и участие на ромите /2021-2025/*

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Едни от най-сериозните предизвикателства, пред които са изправени общините в България през следващото десетилетие, са свързани с демографската криза в страната и острата нужда от младо, квалифицирано и образовано население. Много важен акцент в този аспект е състоянието и интеграцията на ромската общност, която от една страна непрекъснато се увеличава в процентно отношение спрямо намаляващото население на страната, от друга страна нейните членове имат много нисък образователен статус, което автоматично ги маргинализира и капсулира, а от трета страна са с млада възрастова структура и могат да се явят така нужния резерв на пазара на труда.

Планът за действие на Община Стражица в изпълнение на Областната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2025) е изготвен в съответствие с действащите национални, регионални, местни и международни стратегически и оперативни документи в областта на ромската интеграция в изпълнение на общонационалната политика за повишаване качеството на живота и за гарантиране на равните възможности на българските граждани от ромски произход и други, живеещи в сходна на ромите ситуация. Планът за интегриране на ромите в общината отчита ситуацията на тази общност от социално-икономическа и демографска гледна точка.

Настоящият план за действие е разработен в координация със Стратегията на област Велико Търново за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030), дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт, НПО и местната общност към решаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината. Планът за действие е съобразен с проекта на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021-2030 и Националния план за действие за периода 2021-2025 г. Той е отворен документ, който ще се актуализира, допълва и изменя на база регламентирани периодични анализи. Има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от ромски произход.

В настоящия документ терминът „роми“ се използва като общ термин. Той включва групи от хора, които имат повече или по-малко сходни, но не едни и същи културни и социални характеристики. Самоопределянето им също може да бъде различно. Един от специфичните проблеми, свързани с ромите, е много трудното определяне на техния действителен брой. Ромите се самоопределят много често според етноса, на чиято територия живеят. Така например, ако живеят на територията на българския етнос и изповядват християнство, се самоопределят като българи, ако живеят на територията на турския етнос и изповядват ислям, се самоопределят като турци, което прави много трудно определянето на тяхната точна бройка, както и локализацията им по територията на страната.

В унисон с Националната стратегия, планът прилага общ и целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход и не изключва оказването на подкрепа и за лица в неравносложно положение от други етнически групи. Изпълнението на плана е насочено към:

- Създаване на благоприятни предпоставки за активно участие на представителите на етническите малцинства в обществените процеси на територията на община Стражица;

- Подобряване качеството на живот, повишаване на жизнения стандарт на жителите на община Стражица;
- Превръщане на община Стражица в привлекателно място за живот, личностно и обществено развитие;
- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината с цел подобряване благосъстоянието на тези групи.

Основните цели на плана за действие са:

- 1) Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- 2) Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- 3) Разширяване възможностите на местната администрация да привлича и оползотворява ресурси по програми на ЕС с насоченост социализиране, приобщаване, включване на малцинствени общности във всички сфери на обществения живот;
- 4) Създаване на благоприятни условия за активно участие на представителите на етническите малцинства в обществените, икономическите и социални процеси на територията на общината;
- 5) Равнопоставеност на всички български граждани, независимо от пол, раса, религия, верска и етническа принадлежност;
- 6) Провеждане на общинска образователна, социална и здравна политика, ориентирана към етническите малцинства.
- 7) Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

По данни на Националния статистически институт за преброяването на населението и жилищния фонд от 2011 г., ромите остават третата по големина етническа група в общината. Като роми са се самоопределили 456 души или 3,6% от населението на общината. Към турската етническа група са се самоопределили 1758 души или 13,8%. 159 души или 1,2 % са се определили като „друга“ етническа група /тоест извън българската, турската и ромската/, като най - голям е техния брой в с. Виноград. Следва да се има в предвид и факта, че 657 души или 5,2 % от преброените в общината не са се самоопределили по етническа принадлежност.

Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава като „роми“ или „цигани“ да се самоопределят като българи, турци, и др., което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

Най - голям е относителният дял на населението от малцинствата в селата Асеново и Царски извор, следвани от селата Виноград, Кесарево и Камен.

**Население по населени места и самоопределение по етническа принадлежност в община
Стражица към 01.02.2011 година /брой/**

Населено място	Население - общо	в т.ч: общо отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопре- делям
			Българска	Турска	Ромска	Друга	
Общо за общината	12 721	12 154	9 124	1 758	456	159	657
гр. Стражица	4 417	4 192	3 637	314	77	23	141
с. Асеново	636	622	278	298	45
с. Балканци	148	148	148	-	-	-	-
с. Благоево	372	368	262	52	39	9	6
с. Бряговица	414	390	371	5	-	6	8
с. Виноград	568	532	321	90	7	100	14
с. Владислав	261	218	172	38	-	-	8
с. Водно	3	3	3	-	-	-	-
с. Горски Сеновец	260	225	176	15	-	-	34
с. Железарци	37	37	37	-	-	-	-
с. Кавлак	55	..	51	-
с. Камен	1 499	1 469	893	119	193	4	260
с. Кесарево	1 327	1 290	819	387	16	6	62
с. Лозен	399	391	272	57	-	3	59
с. Любенци	8	4	4	-	-	-	-
с. Мирово	174	123	109	14	-	-	-
с. Николаево	117	117	106	-	11	-	-
с. Нова Върбовка	252	245	220	7	4	-	14
с. Ново Градище	107	107	102	5	-	-	-
с. Сушица	823	..	709	44
с. Теменуга	22	22	22	-	-	-	-
с. Царски извор	822	799	412	313	71	-	3

Много роми страдат от крайна бедност, безработица, ниско ниво на образование, неадекватни жилищни условия, пренаселени домакинства, лошо здравеопазване и благосъстояние. Социалната изолация засилва предразсъдъците срещу ромите, което прави тяхната маргинализация социално приемлива. По-специално ромските жени продължават да изостават спрямо ромските мъже и жените в общото население в ключови области като здравеопазване, образование и заетост. Много роми също са изправени пред специфична географска изолация, свързана с отдалечеността на селските райони. Съществува също така ясен риск поради средносрочните социално-икономически въздействия на пандемията, неравенствата да се увеличат още повече в стратегическа перспектива.

III. ПРЕГЛЕД ПО ПРИОРИТЕТИ

1. ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Промените в образователната структура на населението на седем и над седем годишна възраст в община Стражица по данни на НСИ от преброяванията през 2001 и 2011 г. показват, че образователната структура на населението се е подобрила. Повишил се е процентът на лицата с висше и средно образование, а е намалял процентът на хората с основно и по-ниско образование.

Степен на образование	2001г.	2011г.
Висше	4,8%	6,6%
Средно	27,2%	34,5%
Основно	40,6%	33,9%
Начално	17,4%	15,6%
Незавършено начално	7,8%	7,8%
Никога не посещавали училище	2,2%	1,6%

Данни НСИ

В общината се наблюдава забавено подобряване на образователния статус на ромската общност.

Част от ромите тръгват на училище без да говорят добре официалния български език и без да са усвоили основните знания и умения, необходими за справяне в учебния процес. Много често те не посещават подготвителна група или подготвителен клас, не разбират смисловото значение на много думи, често използваните от тях изрази са смесица от български и майчин език. Овладяването в достатъчна степен на умения за правилно устно и писмено речево общуване на книжовен български език затруднява работата на учителите в начален етап и в голяма степен пречи на учениците при постъпване в прогимназиален или гимназиален етап на обучение,

като ги превръща в потенциално отпаднали ученици. Причините за това са в семейството и близкото обкръжение на тези деца, които говорят на майчиния си език. Последици от този процес са липсата на всякакъв родителски контрол, предоставяне на родителските права на роднини и дълго отсъствие на ученици от учебния процес.

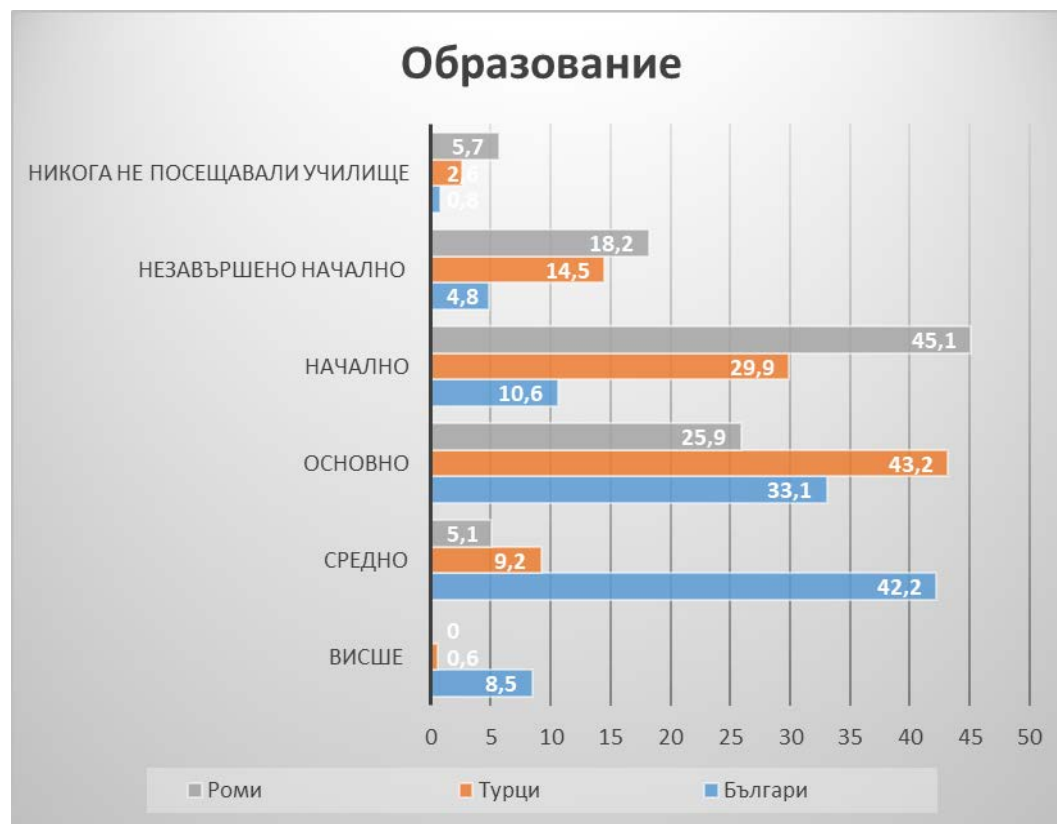
Запазва се тенденцията много млади роми да остават без подходящо образование, рано да напускат училище или да не тръгват на училище. Характерно е и ранното отпадане на момичетата от училище, поради ранните им бракове, които възпрепятстват образованието в гимназиална степен.

Образование	Българи % 2011	Турци % 2011	Роми % 2011
Висше	8,5	0,6	0
Средно	42,2	9,2	5,1
Основно	33,1	43,2	25,9
Начално	10,6	29,9	45,1
Незавършено начално	4,8	14,5	18,2
Никога не посещавали училище	0,8	2,6	5,7

Данни НСИ

Данните на НСИ от преброяването през 2011 г. показват, че при българите най-висок е дялът на завършилите средно образование, при турците – на завършилите основно образование и при ромите – на завършилите начално образование.

Данните от таблицата са представени в следната диаграма:

Дистанционното и дигиталното образование, например, често не е достъпно за маргинализираните ромски деца, което задълбочава неравенствата в образованието.

При обявената епидемиологична обстановка поради COVID-19, ръководствата на училищата създават възможност да бъдат предоставени устройства и интернет за включване в обучение от разстояние в електронна среда когато е необходимо, но родителите не могат да подпомагат децата си, повредят предоставените им устройства или не ги използват за предоставена им цел.

Най-важната и решителна крачка за интеграцията е образованието. Няма нищо друго по-важно, тъй като образованието ще ги извади от сегрегацията и маргинализацията, ще им даде шанс за реализация в обществото, ще промени нагласите, ценностната им система и начина им на живот. И колкото и да е трудно, това трябва да започне сега, защото след десетина години може да е

безнадежно късно. Защото, ако в едно ромско семейство дядо, баща, внуче не са учили и работили никога, няма как да очакваме и следващото поколение да е различно, но ако в една ромска фамилия баба, дъщеря, внучка са образовани, работят и са интегрирани най-логичното е това да се случи и със следващото поколение.

Всички желаещи да получат образователна услуга от училищата на територията на общината имат тази възможност. За всички деца/ученици от I до VII клас е осигурена целодневна организация на учебния ден (ЦОУД) без оглед на етническата им принадлежност. Тази организация включва редовните часове за усвояване на учебното съдържание според изискванията по ДОС, а след обед самоподготовка, физически натоварвания, игри и творчески дейности. Три от училищата в общината са в списъците на Република България за средишни училища – СУ „Ангел Каралийчев“, гр. Стражица, СУ „Св. Климент Охридски, с. Камен и ОУ „Св. Кл. Охридски, с. Виноград. Осигурена е също така възможност за равен достъп до професионално образование и обучение в Професионална гимназия по транспорт, гр. Стражица.

При преминаването на учениците в обучение от разстояние в електронна среда в условията на пандемия причинена от вируса COVID-19, след проведено проучване се предприеха действия и се осигуриха условия във вид на интернет възможности и техника, за да са равнопоставени и учениците от уязвимите социални групи и спокойно да участват в образователния процес, включвайки се в електронната платформа Teams.

По национална програма на МОН в училищата работят образователни медиатори, които подпомагат учебно-възпитателния процес и връзката с родителската общност.

Във връзка с ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 100 ОТ 8 ЮНИ 2018 г. за създаване на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, на територията на община Стражица екипи обхождат всяка година децата, голяма част от които са от ромски произход. Резултатът е, че част от тях са записани успешно в училища и детски градини, а друга част от тях са напуснали страната и отдавна живеят със семействата си са в чужбина.

Към момента на разработване на годишния план по отношение на приоритет Образование в община Стражица, могат да се формулират най-общо някои все още нерешени и трудно преодолими проблеми, както следва:

- Липса на образование или ниска грамотност у родителите и убеденост в необходимостта от придобиване на степен на образование и формирането му като приоритет;
- Изоставане в училищните постижения и липса на мотивация за учене;
- Етно-културна принадлежност, което води до трудности в привличането, задържането и завършването на училищното образование и отпадане на ученици в задължителна училищна възраст;
- Миграционни процеси;
- Придържане на някои родители към определени стереотипи и традиции в компактната група на ромското население;
- Нисък социален статус на семейството;
- Неупражняване на достатъчни родителски грижи, незаинтересованост и липса на родителски контрол;

- Нежелание за последващо обучение и др.

Конкретни дейности за решаване на преодолимите проблеми:

- Подготовка на децата в ранна детска възраст /3-6 години/ за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствените етнически групи: допълнителни занимания за деца в детските градини, за които българският език не е майчин; обхващане в подготвителна група/клас на децата, които не владеят български език и нямат училищна готовност;
- Въвеждане на форми за допълнителни занимания и работа с деца в детските градини по различни програми и проекти;
- Увеличаване броя на децата от ромски произход в системата на предучилищното образование;
- Назначение на квалифицирани помощник – възпитатели, помощници на учителя, образователни медиатори в мултиетническа среда, назначаване на психолози или педагогически съветници по програми и проекти в помощ на персонала;
- Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в подготвителните групи в детските градини и училищата;
- Включване на децата от ромски произход в целодневно обучение;
- Ефективни мерки за намаляване броя на необхванатите и рано напуснали деца и ученици;
- Обхващане и реинтеграция в образователната система на отпаднали ученици. Насърчаване на отпадналите ученици да завършат образованието си, включително и осигуряване на възможност да се включат в самостоятелна, вечерна или задочна форма на обучение;
- Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция;
- Привличане на родителите в училищния живот чрез включване в обществени съвети, училищни настоятелства и съвместни мероприятия – екскурзии, концерти, спортни срещи и други;
- Повишаване осведомеността на родителите от ромски произход относно ползите от предучилищното и училищно образование като семейна ценност, дейности за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция и други;
- Организиране на дейности по кариерно ориентиране и консултиране на учениците при избора на професия, при преходите в образователната система или образование към заетост;
- Насърчаване на младежи от ромски произход да кандидатстват във висши учебни заведения.

Извод:

Наблюдава се фактът, че все още много млади роми остават без подходящо образование, рано напускат училище или не тръгват на училище, което поставя пред тях редица бариери пред включването им в пазара на труда. Фактори, причина за случващото се са: голям брой безпричинни отсъствия от учебни занятия, ниска успеваемост в провеждания образователно-възпитателен процес,

недостатъчно владеене на български език и най-вече неангажираност на родителите, които не оказват необходимата подкрепа и стимулиране на подрастващите и ориентирането им към по-добро образование, като необходима предпоставка към по-добро бъдеще - социална, трудова реализация

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Основният проблем на здравеопазването и предоставянето на здравните услуги в община Стражица е липсата на достатъчен брой общопрактикуващи лекари, които да осигурят постоянно здравно обслужване в малките населени места. Друг проблем пред здравеопазването и предоставянето на здравни услуги на населението в община Стражица е липсата на функциониращи лечебни заведения, които да осигуряват необходима специализирана здравна помощ.

Висок процент от ромското население е инвалидизирано или страда от тежки хронични заболявания. Специфична особеност при ромите е много ранното настъпване на инвалидизация и масовото хронифициране на заболяванията още в средна възраст.

Представителите на малцинствени общности по-често боледуват от хепатит, стомашно-чревни заболявания, различни болести, причинявани от паразити, като най-често тези проблеми се срещат при ромите.

Като проблеми се очертават липсата на достатъчно здравни медиатори, здравната неосигуреност на голяма част от ромското население, ранната бременност при малолетни и непълнолетни майки, липсата на информираност по теми, свързани със здравеопазването.

Сред някои групи от ромското население се наблюдават следните тенденции по отношение на бременността - бременните жени се картотекират непосредствено преди раждане, не посещават редовно женска консултация и с това попадат в рискови групи бременности. Като цяло бременностите са много ранни и се наблюдават бракове по сребрена линия.

Част от ромското население е неосигурено или с прекъснати здравно-осигурителни права. Безработицата и липсата на постоянни средства води до голям брой здравно неосигурени лица и увеличаване на смъртните случаи.

Особено характерно за малцинствените общности е ранното майчинство. В повечето от случаите децата не се припознават от биологичните си бащи. Рискът от изоставяне на тези деца е голям, а ранното майчинство може да бъде фактор за социалното изключване на майката.

Преобладаващата част от общността е безработна, с ниско ниво на образование, няма мотивация и желание за повишаването му. Това в известна степен възпрепятства достъпа до личен лекар и оказва пряко влияние върху развитието на детето.

Здравната неосигуреност, инфекциозните заболявания, ранната бременност и късна диагностика при АГ специалист, неефективно семейно планиране и предпазване от нежелана бременност, ниска здравна профилактика, липсата на превенция на рисковите фактори, свързани с начина на живот и факторите на околната среда създават предпоставки за социалната капсулираност на хората от този етнос и до практическо социално изключване от обществения и социалния живот, и определено затруднява интеграционните процеси.

Основен акцент следва да се постави на нивото на здравна култура и здравен статус при населението от малцинствените групи. Липсата на превенция, навици и условия за добра хигиена, както и навременен достъп до здравни услуги за тази група население, са сред водещите причини за повишената заболяемост при нея. Следва да се насочат усилия към дейности за повишаване на здравната култура на малцинствените групи и провеждане на задължителни имунизации.

Към момента, като проблеми в приоритет здравеопазване се очертават:

- Здравната неосигуреност особено на голяма част от ромското население в общината. В повечето случаи те прибегват до услугите на спешната медицинска помощ, тъй като здравно неосигурени лица не могат да ползват здравни услуги.
- Ранната бременност при малолетни и непълнолетни майки;
- Неосведомеността на родителите за различни преодоляване на децата им със специални нужди, увреждания и заболявания;
- Липса на информираност по теми за алкохолизма, тютюнопушенето, СПИН, наркотици, трафик на деца и сексуалното насилие;
- Здравеопазването в ромската общност е комплексен проблем и като цяло се наблюдават следните тенденции: по отношение на бременността – бременните жени се картотекират непосредствено преди раждането, не посещават редовно женска консултация и с това попадат в рискови групи бременности. Като цяло бременностите са много ранни и се наблюдават бракове по съребрена (роднинска) линия, което предполага раждане на дете с увреждания. Част от ромското население е неосигурено или с прекъснати здравно-осигурителни права. Най-голям проблем са инфекциозните заболявания, от които основен проблем е хепатит А – наречен (болест на мръсните ръце) с пик през лятото.

Конкретни дейности за решаване на преодолимите проблеми:

- Организиране и провеждане на кампании за информиране на населението от ромски произход за правата и задълженията им като здравноосигурени лица, за подобряване на здравните нагласи и поведение;
- Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините на предпазване от нежелана бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето, за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране;
- Организиране на семинари по проекти и програми за ромското население по въпросите на сексуалното репродуктивно здраве, семейно планиране, начините за предпазване от сексуално предавани инфекции;
- Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар специалист по акушерство и гинекология и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане;
- Провеждане на беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното прилагане, съгласно Имунизационния календар;
- Включване на ученици и младежи от ромски произход в младежките клубове на БЧК и други доброволчески кампании;
- Сексуална просвета чрез кампании, презентации от МКБППМН за полово предавани заболявания, нежелана бременност, планиране на бременността, сексуални престъпления и др.

- Подпомагане на млади хора, които се нуждаят от психологична помощ, съдействие за преодоляване на вредни навици и преживян стрес.

Извод:

Ситуацията в община Стражица по отношение на приоритет здравеопазване конкретно в кварталите с преобладаващо ромско население е идентична с тази в цялата страна: здравната неосигуреност, инфекциозните заболявания, ранната бременност и късна диагностика при АГ-специалист, неефективно семейното планиране и предпазване от нежелана бременност, ниска здравна профилактика, липсата на превенция на рисковите фактори свързани с начина на живот и факторите на околната среда, създават предпоставки за социалната капсулираност на хората от този етнос и до практическо социално изключване от обществения и социален живот на града, и определено затруднява интеграционните процеси.

3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Статистическите данни показват добра задоволеност на жителите на общината с жилища, като на жител се падат 48,4 кв.м. полезна площ, от които 37,3 кв.м. жилищна. Основен проблем, пред който община Стражица е изправена е необходимостта от обновяването на жилищните комплекси и липсата на средства от страна на собствениците и ползвателите за саниране.

В града живеят 39,9% от самоопределилите се като българи, 16,9% от самоидентифициралите се като роми и 17,9% от самоидентифициралите се като турци, останалите живеят в селата от общината.

Някои от групите поддържат нисък стандарт и живеят в крайно лоши битови и санитарно-хигиенни условия. Често в дадено жилище живеят различни възрастови поколения и няколко семейства обикновено с две, три или повече деца. Жилищата са стари и амортизирани.

В някои населени места от общината ромите живеят в махали или така наречените „обособени ромски квартали“, където жилищните условия са крайно неприемливи. Обособените квартали продължават да бъдат една от основните пречки за цялостното приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, тъй като условията на живот в тях водят до задълбочаване на изключването им, до занижаване на възможностите за подобряване на образователния, социално-икономическия и здравния статус и до маргинализиране на значителна част от общността.

Изпълняват се дейности и проекти от страна на общината, които целят подобряване на социалната инфраструктура, но е налице необходимост от реновиране на общински жилища за социално слаби граждани, включително и такива от ромски произход.

Към момента, като сериозен проблем в приоритет Жилищни условия се очертава:

- Обитаването на една жилищна постройка от много семейства;
- Неспазването на хигиена, струпването на отпадъци по дворовете на къщите и образуването на нерегламентирани сметища;
- Незаконно застрояване.

Конкретни дейности за решаване на преодолимите проблеми:

- Изготвяне на регистър с информация относно законните и незаконни сгради в кварталите с компактно ромско население;
- Осигуряване на Европейски средства и средства от други финансови източници за подобряване на състоянието на териториите за обществено ползване в обособените ромски квартали.

4. ЗАЕТОСТ

Ромите са по-неконкурентни от останалите, когато сравняваме квалификацията и образованието им, социалния имидж за трудовия им статус, социалния им капитал.

Наблюдава се изключване от пазара на труда и много високи нива на безработица в общността им, както и на заетост в по-нископлатени дейности.

По данни на НСИ от преброяването през 2011 г. икономическата активност на големите етнически групи в общината, както и в страната продължава да се различава. В общината икономически активни са 42,5% от всички етнически българи над 15 години, 38,9% от българските турци и 30,5% от ромите, въпреки че в тази етническа група делът на учащите след 15 годишна възраст и делът на пенсионерите е най-нисък.

При българите заети са 80,5% от икономически активните лица. При българските граждани от турски произход заетите са по-малко: 58,3% от икономически активните лица. При ромите заети са едва 43,4% от икономически активните лица.

Съгласно данните от Националния статистически институт от преброяването, от отговорилите на въпроса за етническа принадлежност към 01.02.2011 г. безработните съставляват 24 % от икономически активното население на общината. От общия брой безработни 28,5% са преброени като представители на етническите малцинства.

Население на 15 и повече години по икономическа активност и самоопределение по етническа принадлежност в община Стражица към 01.02.2011 г.

/Брой/

Етническа група	Население на 15 и повече години - общо	Икономически активни			Икономически неактивни
		Общо	Заети	Безработни	
Население - общо	10 550	4 323	3 282	1 041	6 227
<i>Отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност</i>	<i>10 158</i>	<i>4 174</i>	<i>3 179</i>	<i>995</i>	<i>5 984</i>
Българска	8 016	3 409	2 745	664	4 607
Турска	1 283	499	291	208	784
Ромска	325	99	43	56	226
Друга	127	47	26	21	80
Не се самоопределям	407	120	74	46	287
<i>Неотговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност</i>	<i>392</i>	<i>149</i>	<i>103</i>	<i>46</i>	<i>243</i>

Данни НСИ

Към момента, като проблем в приоритет заетост се очертава:

- Липсата на образование при хората от ромски произход;
- Възползването на ромите от социални помощи и добавки;
- Липса на интерес при някакъв вид ангажираност и заетост;
- Ниското заплащане на труд поради липсата на квалификация, опит и образование.

Конкретни дейности за решаване на преодолимите проблеми:

- Включване на безработни лица от ромски произход в организирани обучителни курсове за безработни лица за ограмотяване и мотивация за активно търсене на работа;
- Включване на безработни и заети лица от ромски произход в курсове за ключови компетентности и за професионална квалификация;
- Включване на безработни младежи от ромски произход в провеждане на инициативи за стимулиране на младежката заетост: включване в обучения, в стажуване с цел придобиване на професионални умения, включване в програми и мерки за заетост;
- Включване на местното ромско население при реализиране на инфраструктурни проекти.

Извод:

Необходимост от развитие и усъвършенстване на мрежа от трудови медиатори в кварталите с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население за активизиране на неактивните и продължително безработните лица. Целенасочена работа с обезкуражените лица от ромски етнос, както и с регистрираните като безработни, самоопределили се като роми, с цел подобряване на достъпа им до пазара на труда и повишаване на дела на заетите след тях. Активна работа за усвояването на средства чрез изпълнение на различни проекти, програми и мерки за заетост и обучение, включени в Националния план за действие по заетостта за съответната година и в проекти, финансирани с европейски средства.

5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И АНТИДИСКРИМИНАЦИЯ

Ромските общности са консервативни, изградени на патриархална основа. Домашното насилие над жените и децата от главата на семейството е прието като нещо нормално и информацията рядко напуска семейството. При получен сигнал за домашно насилие над жени или деца в семейна среда се предприемат мерки незабавно пострадалите да бъдат настанени в защитено жилище или насилника да бъде изведен от жилището. Във всяка отделна ромска група има формални и неформални лидери. В структурните звена на полицията е създадена организация за „използване“ на авторитета на тези лидери. С тях се провеждат периодични срещи и срещи по конкретен повод.

Най-уязвими са децата в ромската общност. Създадена е организация за изпълнение на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и за превенция на криминални прояви и актове на дискриминация.

Децата в риск са специфична група, чиито представители са жертва, а понякога и извършители на престъпления и противообществени прояви. С децата с проблемно поведение приоритетно работи местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ и детските педагогически стаи /ДПС/ към РУП - Стражица. Годишните отчети на МКБППМН сочат, че преобладаващо възпитателните дела се образуват за извършени кражби, но се увеличава броят на делата за агресивно поведение и хулиганство.

Без съмнение за намаляване на противообществените прояви и престъпността в ромската общност и други общности в неравностойно положение е необходимо да се промени тяхното социалното положение, средата за обитаване, качеството на образование и т.н.

Един от основните проблеми на ромската общност е ниската правна култура, което прави невъзможни действия по превенция на престъпленията и рефлектира върху непознаване на правните възможности за защита.

Главните фактори пораждащи престъпността в ромската общност и в други общности в неравностойно положение са идентични. Те са свързани с проблеми като бедност, лоши жилищни условия, безработица, неграмотност, участие в сивата икономика

Като най-съществен проблем по отношение спазването на обществения ред, може да се посочи нарушенията на тишината, предимно през летния сезон и най-вече при организиране и провеждане на ромски сватби на открито, което е свързано с нравите и обичаите на самата общност.

Дейностите на институциите с фокус върху интеграцията на ромската общност на територията на община Стражица, както и в цялата страна, са насочени към гарантиране правата на гражданите от ромски произход, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“. Важен елемент за осъществяване на интеграционната политика е работата в посока преодоляване на негативните стереотипи.

Към момента, като проблем в приоритет Върховенство на закона и недискриминация се очертава:

- Недостатъчно толериране на жената от мъжа в ромските общности;
- Бедност, лоши жилищни условия, безработица, неграмотност и други;
- Неспазване на обществения ред.

Конкретни дейности за решаване на преодолимите проблеми:

- Укрепване на междуинституционалната координация за ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите;
- Повишаване на административния капацитет и чувствителността на служителите и управленския състав на администрацията на всички нива по отношение правата на малцинствата, въпросите на недискриминацията и общуването в мултиетническа и мултикултурна среда, повишаване на уменията им за формулиране и прилагане на политики за интеграция на ромите. Недопускане на двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите.
- Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, включително и спорт;
- Насърчаване на равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация и нова социална роля на ромската жена;
- Засилване на работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи капацитета дейности и увеличаване на възможностите за социализация;
- Работа с родители по програми как да отглеждат и възпитават децата за да се развиват заедно с връстниците си и недопускане на противообществени прояви от децата.

Извод:

Трудностите са свързани с ниската мотивация на част от родителите от ромския етнос за получаване на образование на техните деца, поради което все още много млади роми продължават да остават без подходящо образование, рано да напускат училище или не тръгват на училище, да встъпват в ранни бракове, налагат включването в адекватни обучения и създаването на устойчива заетост, подобряването на пригодността за намиране на работа на младите хора, които не работят, не учат и не се обучават. Тези ключови фактори за намаляване на бедността, социалното изключване са свързани с промени в нагласи, стереотипи и нямат краткосрочно решение

Въпреки участието на всички заинтересовани страни и институциите, местните власти, неправителствените организации, вкл. и на организациите, работещи в областта на правата на човека, в последните години разширението на социалните дистанции между част от ромите, което се дължи преди всичко на икономически причини, определено затруднява интеграционните процеси. Важен елемент за осъществяване на интеграционната политика е работата в посока преодоляване на негативните стереотипи. Това може да стане с участието на цялата общественост, включване и на целевите групи в процесите на формиране и изпълнение на национални и местни политики, инициативи за популяризиране на културната идентичност на етническите общности, на добрите примери, постижения и други.

6. КУЛТУРА И МЕДИИ

Всички етнически общности се включват активно в културния живот на територията на общината. Активни участници са деца и младежи от ромската общност.

Дейностите на институциите, ангажирани с интеграцията на малцинствените общности на територията на общината, са насочени към стимулиране участието на ромската общност в обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество, както и към създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите и противодействие на проявите на „език на омразата“ в печатните и електронни медии.

Като проблем би могло да се посочи трудното постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция.

В общината се изпълняват проекти с европейско финансиране в партньорство с Центъра за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“ и СУ „Ангел Каралийчев“, гр. Стражица, с цел повишаване качеството на живот на маргинализираните общности в общината, социалното им включване и интеграция, подобряване достъпа до образование и обучение и подкрепа за деца и ученици от етническите малцинства.

Участниците в проектите работят с деца, ученици и младежи от етническите малцинства, както и с техните родители, като осъществяват професионално информиране и консултиране, психологическо подпомагане, мотивиране за активно поведение на пазара на труда, предоставяне на обучение за ключова компетентност и включване в заетост, интеграция в образователната система на деца и младежи, подобряване достъпа до социални и здравни услуги, развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи, инициативи за популяризиране на културната идентичност на етнически общности, превантивни дейности за недопускане

и предотвратяване на противообществени прояви. Изпълняват се и дейности за допълнително обучение по български език за децата, за които българският език не е майчин, допълнителни занимания със застрашени от отпадане от училище ученици от малцинствата, подобряване на образователната среда, подкрепа за продължаване на образованието в гимназиалния етап и за успешно завършване на средно образование, насърчаване участието на родителите в образователния процес и др.

Към момента, като проблем в приоритет култура и медии се очертава:

- Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция;
- Съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите като част от българската национална култура;
- Създаване на условия за равен достъп до културния живот и стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот на различни нива.

Като конкретни дейности за решаване на преодолимите проблеми могат да се отбележат следните цели:

- Институционално укрепване на читалищата като модерен център за развитие на местната общност, включително и ромската;
- Популяризиране на ромската култура чрез общинския културен календар;
- Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагането им за записване в училища по изкуствата.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА СТРАЖИЦА В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА
РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ /2021-2025/**

**Приоритетни области, цели и мерки от общинския план за действие за периода 2021-2025 по
Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030**

1. Приоритет ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, за образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми, и за утвърждаване на интеркултурното образование

Цел 1. Повишаване обхвата на децата и учениците в предучилищното и училищното образование и намаляване на отпадналите и преждевременно напусналите училище деца						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
1.1.	Повишаване обхвата на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст по механизма за обхват.	Текущ	2021-2025	Община Стражица, училища, детски градини, МКБППМН		Брой деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, обхванати трайно в образователната система
1.2.	Осигуряване на приобщаваща среда за деца, които не владеят добре български език, в предучилищна възраст чрез	Текущ	2021-2025	Училища, детски градини	Средства по национални програми и проекти за	Брой деца от уязвими групи, които не владеят добре български език, включени в модули за допълнително

	осъществяването на допълнителни модули по български език, в т.ч. и разработване и прилагане на методики за овладяване на български език				приобщаване на децата	обучение
1.3.	Осигуряване на допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху изучаването на български език за ученици, за които българският език не е майчин и които не владеят добре българския език	Текущ	2021-2025	Училища	Средства по национални програми и проекти	Брой ученици от уязвими групи, включени в допълнително обучение
1.4.	Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за прилагане на диференциран подход при обучението на учениците, които имат пропуски или срещат затруднения при овладяването на учебното съдържание чрез Инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система и за диференциран подход при определяне на потребностите им от предоставяне на индивидуална	Текущ	2021-2025	Училища, РУО	Национални програми, бюджети на отговорни институции	Брой педагогически специалисти, преминали обучение за прилагане на Инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система

	подкрепа					
1.5.	Реализиране на дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, включване и реинтеграция в образователната система	Текущ	2021-2025	Училища, детски градини	Национални програми, бюджети на отговорни институции, проекти	<p>1. Брой дейности за връщане на отпадналите ученици в училище и подобряване на образователните им резултати;</p> <p>2. Брой обхванати деца в детски градини, в които се изпълняват мерки за по-пълно обхващане и задържане на деца между 3- и 6/7-годишна възраст от етническите общности в образователната система;</p> <p>3. Брой педагогически специалисти, включени в изпълнение на дейности за ефективна реинтеграция на деца и ученици, върнати в образователната система;</p> <p>4. Брой ученици от етническите общности с подобрени образователни резултати;</p> <p>5. Брой деца и ученици, реинтегрирани в образователната система;</p>

						<p>6. Брой ученици от етническите общности в социално уязвимо положение, подкрепени за продължаване на образованието им в гимназиален етап;</p> <p>7. Брой ученици от гимназиална степен, включени в дейности за информиране, мотивиране и подготовка за продължаване на образованието си във висши училища.</p>
1.6.	Реализиране на добри практики, свързани с повишаване качеството на образователния процес за деца и ученици от уязвими групи, включително роми, в т.ч. работа с родители, вкл. за преодоляване на Covid-кризата	Текущ	2021-2025	Училища, детски градини	Програми и проекти към МОН, други източници	Брой реализирани мерки, инициативи, добри практики
1.7.	Осигуряване на целеви средства за осъществяване на допълнителна работа за деца и ученици от уязвими групи, вкл. роми	Текущ	2021-2025	МОН	Целеви средства от МОН за работа с деца и ученици от уязвими групи	Получени средства
1.8.	Участие в обучения за	Текущ	2021-	МОН,	Средства от	Брой обучени образователни

	образователни медиатори и/или социални работници		2025	училища, детски градини	МОН, други източници	медиатори и/или социални работници
1.9.	Осъществяване на психологическа и социална подкрепа на деца и ученици от уязвими групи, включително роми чрез назначаване на образователни медиатори и социални работници	Текущ	2021-2025	МОН, училища, детски градини	Средства от МОН, други източници	Брой назначени образователни медиатори и/или социални работници
Цел 2. Повишаване компетентностите на педагогическите специалисти и на непедagogическия персонал за работа в мултикултурна среда и за преодоляване на стереотипи и дискриминационни нагласи						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатора
2.1.	Повишаване компетентностите на педагогическите и непедagogическите специалисти за работа в интеркултурна среда и приобщаващи практики	Текущ	2021-2025	Училища, детски градини	Средства по Оперативни програми	Брой педагогически и непедagogически специалисти, преминали специализирани обучения
2.2.	Преодоляване на дискриминационните нагласи чрез провеждане на различни инициативи (екскурзии, отбелязване на дати	Текущ	2021-2025	Училища, детски градини	Проекти към МОН, Средства по Оперативни програми	Брой проведени инициативи

	от празничния календар, информационни кампании и други дейности).					
Цел 3. Насърчаване на образователните институции за формиране на подкрепяща образователна среда, междуучилищни дейности, създаване на партньорство с местните общности и гражданския сектор, допълнителна работа с учениците и с родителите, насърчаване участието на родителите в образователния процес в мултикултурна среда						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
3.1.	Реализиране на дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация.	Текущ	2021-2025	Община, училища, детски градини	Общински бюджет, училища	1. Брой деца и ученици, за които е осигурен безплатен транспорт в рамките на населеното и извън населеното им място; 2. Брой деца в задължително предучилищно образование и ученици до VII клас, включени в процеса на образователна десегрегация, и за които са

						осигурени учебни пособия и материали.
Цел 4. Провеждане на информационни кампании за лица от уязвими групи, включително за завършване на средно, професионално, колежанско и висше образование, особено за профили, специалности и професии, които дават перспектива за реализиране на пазара на труда						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
4.1.	Провеждане на информационни кампании и на дейности за ограмотяване и обучение на неграмотни и слабо грамотни лица от уязвими групи	Текущ	2021-2025	Община, училища, детски градини	Средства от бюджета на Община, училища, детски градини	Брой лица над 16-годишна възраст, участници в информационни кампании за ограмотяване и обучение
Цел 5. Системно взаимодействие с родителите за осъзнаване и осъществяване на техните отговорности за възпитанието, развитието, образованието и отглеждането на децата, както и за сътрудничество с детската градина/училището. Съвместна работа с образователни медиатори и други специалисти с отношение и влияние върху образователните постижения на децата и учениците						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
5.1.	Осъществяване на дейности за повишаване осведомеността	Текущ	2021-2025	Училища, детски	От бюджета на отговорните	Брой информационни кампании за ролята на

	на родителите от уязвими групи относно ползите от образованието			градини, МКБППМН	институции	образованието на децата и учениците сред родителите и общността
5.2.	Осъществяване на дейности за приобщаване на родители от уязвими групи към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца	Текущ	2021-2025	Училища, детски градини, МКБППМН	От бюджета на отговорните институции	Брой дейности за приобщаване на родители към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца
Цел 6. Подкрепа на образователни практики, иновативни идеи и дейности, насочени към трайно приобщаване и образователна интеграция, включително за повишаване на дигиталните умения						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
6.1.	Обучение на ученици, вкл. от уязвими групи, за придобиване на умения за обучение от разстояние в електронна среда.	Текущ	2021-2025	Училища	ОП НОИР, Целеви средства от МОН, бюджети на училищата	Брой ученици, които изпитват затруднения при преминаване на обучение от разстояние в електронна среда, в т.ч. на учениците от първи клас, които трябва да осъществят прехода от предучилищно към училищно образование в електронна среда
6.2.	Обучение на педагогически специалисти за усъвършенстване на уменията им за преподаване/провеждане	Текущ	2021-2025	Училища, детски градини	ОП НОИР, Целеви средства от МОН, бюджети на	Брой педагогически специалисти, които ще участват в обученията за подобряване на уменията им

	на занимания от разстояние в електронна среда				училищата и общината	за работа с електронни образователни платформи и усъвършенстване на уменията им за преподаване от разстояние в електронна среда
6.3.	Обучение на образователни медиатори и родители за придобиване на умения за работа в електронна среда (в т.ч. образователни платформи, търсене на електронно съдържание и др.)	Текущ	2021-2025	Училища	МОН, бюджети на училища, ОП НОИР	Брой родители и образователни медиатори, които ще участват в обученията за придобиване на умения за работа в електронна среда
6.4.	Осъществяване на допълнително синхронно обучение от разстояние в електронна среда за ученици от I-ви до XII-ти, в това число от уязвими групи	Текущ	2021-2025	Училища	Бюджети на училищата	Брой ученици от I-ви до XII-ти клас за периода, в който те не посещават дневна присъствена форма на обучение или не се обучават във форма на синхронно обучение от разстояние в електронна среда за повече от 10 учебни дни по уважителни причини (включително поставени под карантина и тези, които поради липса на технически условия са се обучавали несинхронно).

2. Приоритет ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: Равнопоставеност на достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности с концентрация на бедност.

Цел 1. Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими общности с концентрация на бедност						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
1.1.	Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи, задължителни имунизации, детски и женски консултации и профилактични прегледи		2021-2025	РЗИ, община, лични лекари, здравни медиатори	Общински бюджет, държавен бюджет	Брой осъществени акушеро-гинекологични прегледи, задължителни имунизации, детски и женски консултации и профилактични прегледи
1.2.	Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните	Текущ	2021-2025	РЗИ, община, здравен медиатор	Общински бюджет, държавен бюджет	Брой проведени кампании за разясняване на необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации

	имунизации					
Цел 2. Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
2.1.	Дейности по превенция и контрол на ХИВ/СПИН и сексуално предавани инфекции чрез услуги по анонимно и безплатно консултиране			МКБППМН, РЗИ, община, лични лекари	Държавен и общински бюджет	Брой дейности
2.2.	Дейности по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза, подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза			МКБППМН, РЗИ, община, лични лекари	Държавен и общински бюджет	Брой дейности
2.3.	Осъществяване на информационни кампании за предоставяне на			РЗИ, здравен медиатор		Брой проведени информационни кампании

	здравни услуги					
--	----------------	--	--	--	--	--

3. Приоритет ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги

Цел 1. Осигуряване на общински жилища за настаняване на уязвими групи от населението						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
1.1.	Реновиране на общодостъпни общински жилища за настаняване на уязвими групи от населението			Община Стражица	По програми	Брой жилища/ апартаменти
Цел 2. Изграждане/ реновиране на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори

2.1.	Развитие на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи		2025	Община Стражица	По програми	Брой нова или реновирана инфраструктура за интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността
Цел. 3. Реконструкция на обекти от социалната инфраструктура за целите на образованието, културата						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорни институции	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
3.1.	Подкрепа при развитието на образователна, културна, спортна инфраструктура и насърчаване на публично-частното партньорство		2025	Община Стражица	По програми и от общинския бюджет	Брой нова или реновирана инфраструктура в сферата на образованието, културата и спорта

4. Приоритет ЗАЕТОСТ

Оперативна цел: Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване дела на заетите сред тях, намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване

Цел 1. Насърчаване на заетостта чрез мотивиране, професионално ориентиране и обучение на безработни лица						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
1.1.	Повишаване конкурентоспособността на пазара на труда	Текущ	2021-2025	МТСП, Община Стражица	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой лица мотивирани за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа
1.2.	Подкрепа за професионално ориентиране и мотивиране	Текущ	2021-2025	Агенция по заетостта, Бюро по труда, професионални гимназии	Държавен бюджет	Брой кампании за професионално ориентиране
1.3.	Организиране на обучение за придобиване на професионална квалификация и/или на ключова компетентност	Текущ	2021-2025	Агенция по заетостта, Бюро по труда	Държавен бюджет и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица, включени в обучение за придобиване на професионална квалификация и/или ключова компетентност
Цел 2. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес						

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
2.1.	Провеждане на кампании за насърчаване на заетостта чрез предприемачество		2025	Агенция по заетостта	Държавен бюджет и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица, възползвали се от възможностите за започване на самостоятелна стопанска дейност съгласно ЗНЗ и операции по ПРЧР 2021-2027 г.
2.2.	Мотивирани и/или включени в обучение за стартиране и управление на собствен бизнес	Текущ	2021-2025	Агенция по заетостта	Държавен бюджет и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица мотивирани и/или включени в обученията за стартиране и управление на собствен бизнес, финансирани със средства от държавния бюджет (вкл. чл. 48 и чл. 49, ал. 3 от ЗНЗ) и от ПРЧР 2021-2027 г.
Цел 3. Осигуряване на заетост чрез стимулиране на работодателите да наемат на работа лица от ромски произход, вкл. чрез субсидирана заетост						
3.1.	Подобряване достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване дела на заетите сред тях		2021-2025	Агенция по заетостта, МТСП, Община Стражица	Държавен бюджет и ПРЧР 2021-2027 г.	Младежи до 29 годишна възраст
3.2.	Осигуряване на заетост на първичния пазар на труда (извън мерки и програми)		2021-2025	Агенция по заетостта	Държавен бюджет	Брой лица с осигурена заетост на първичния пазар на труда

5. Приоритет ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И АНТИДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“.

Цел 1: Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
1.1.	Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици		2021-2025	РПУ, МКБППМН	Държавен и общински бюджет	Брой лица и деца, участвали в мероприятиято
1.2.	Проведени кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на полов признак		2021-2025	Министерство на здравеопазването, МКБППМН	Държавен и общински бюджет	Брой ученици, студенти, преподаватели, участвали в кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на полов признак (вкл. представители на уязвимите групи в т.ч роми)

1.3.	Проведени кампании по права на човека и права на детето в училище		2021-2025	Директори на училищата, МКБППМН		Брой проведени кампании и обучения
Цел 2. Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
2.1.	Дейности по предотвратяването и противодействието на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните	Постоянен	2021-2025	МКБППМН, община	Общински бюджет	Брой работни срещи и събития за предотвратяване и противодействие на противообществените прояви
Цел 3. Утвърждаване на толерантни междулически отношения чрез всички форми						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
3.1.	Провеждане на спортни мероприятия, участие в	Постоянен	2021-2025	Училищни ръководства,	Общински бюджет,	Брой проведени мероприятия

	подготовка и чествания на празници и др. изяви			Община Стражица	проекти	
Цел 4. Формиране на култура на равнопоставеност на ромските жени. Насърчаване на тяхното пълноценно индивидуално, социално и икономическо участие в обществения живот						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
4.1.	Провеждане на семинари, беседи, кръгли маси и др. събития по въпросите за равнопоставеността на ромските жени в българското общество	Текущ	2025	Община Стражица		Брой проведени събития
Цел 5. Предприемане на целенасочени мерки за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
5.1.	Повишаване информираността на децата и	Текущ	2025	Община Стражица	Държавен бюджет,	Брой проведени беседи с представители на ромската

	техните семейства относно правата на детето, регламентирани в Конвенцията на ООН за правата на детето и Закона за закрила на детето и за съществуващите социални услуги за подкрепа в общността				общински бюджет	общност, вкл. деца
5.2.	Повишаване на родителския капацитет и подкрепа в отглеждането на деца от 0 до 3 години	Текущ	2025	Община Стражица	Държавен бюджет, общински бюджет, проекти.	Брой деца родители и семейства, ползвали социални услуги

6. Приоритет КУЛТУРА И МЕДИИ

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед изграждане на позитивен образ на общността.

Цел 1. Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност, насърчаване на творческото развитие на представители на общността, стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на междукултурния диалог.						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори

1.1.	Подкрепа на творческите изяви на лицата от ромски произход и участието им в различните творчески школи	Текущ	2021-2025	Община Стражица	По програми, общински бюджет	Брой участници в кръжоци, клубове, състави
1.2.	Реализиране на проекти, насочени към представяне и популяризиране на традиционната култура на ромите с участие на представители на общността, насърчаващи межкултурния диалог.	Текущ	2021-2025	Община Стражица	По програми, общински бюджет	Брой проекти, насочени към представители на ромската общност
Цел 2. Равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ чрез противодействие на проявите на “език на омразата“ и постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция.						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори
2.1.	Подаване на редовна и подробна информация към регионалните медии за събития от всички сфери на живота на ромската общност.	Текущ	2021-2025	Читалища, Община Стражица	Държавен и общински бюджет	Брой подадени информации

Очаквани резултати:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и проактивни действия за реализиране на съвместни програми, допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- ✦ Повишено качеството на образование на ромско население;
- ✦ Устойчивост на процесите на интеграция;
- ✦ Намалена безработицата сред малцинствата;
- ✦ Намален брой на отпадналите от училище ученици;
- ✦ Повишена посещаемост на учебни занятия от ученици;
- ✦ Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора;
- ✦ Намалена неграмотност сред 18 - 25 годишните млади хора;
- ✦ Подобро състоянието на техническата инфраструктура в ромските квартали;
- ✦ Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- ✦ Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по Националния план за действие;
- ✦ Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по – специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграция на ромите.

Мониторинг на изпълнението:

Изпълнението на Плана за действие на Община Стражица в изпълнение на Областната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2025) се отчита с годишното изпълнение на Плана за интегрирано развитие на общината и се приема от Общински съвет – Стражица.

Заклучение:

Важен фактор за изпълнението на общинския план за действие е да се организира и толерира включването на всички институции, отделни ромски представители на компактни групи от ромското население, както и НПО. Последното е съществено за гарантиране на диалог на активното включване на всички лица от ромски произход в обществения живот, общинските и европейски програми с общата цел да се създаде обединяване усилията на всички етноси на територията на община Стражица за увеличаване на просперитета и икономическото благоденствие на хората от общината.